

SADRŽAJ

PREDGOVOR	5
-----------------	---

doc. dr. sc. Bosiljka Britvić Vetma,
docentica Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu

prof. dr. sc. Boris Ljubanović,
izvanredni profesor Pravnog fakultet Sveučilišta u Osijeku,
predstojnik Katedre za upravno pravo

POSEBNOSTI UPRAVNOG SPORA PUNE JURISDIKCIJE

1. UVODNE NAPOMENE	23
2. OSVRT NA RAZVOJ UPRAVNOG SPORA PUNE JURISDIKCIJE U HRVATSKOM UPRAVNOM PRAVU	26
2.1. Upravni spor pune jurisdikcije u odredbama prijašnjih Zakona o upravnim sporovima.....	26
2.1.1. Zakon o upravnim sporovima iz 1995.....	27
2.1.2. Proširenje ovlasti iz 1965.....	28
2.1.3. Zakon o upravnim sporovima iz 1977.....	30
2.1.4. Zakon o upravnim sporovima iz 1991.....	30
2.1.5. Mišljenje Ustavnog suda RH od 8. studenoga 2000.....	35
2.1.6. Donošenje novog Zakona o upravnim sporovima.....	37
3. EVOLUCIJA UPRAVNOG SPORA PUNE JURISDIKCIJE SLIJEDOM ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA IZ 2010.	37
3.1. Cilj Zakona	38
3.2. Načelo usmene rasprave	39
3.3. Načelo obveznosti sudske presude	39
3.4. Odlučivanje u sporu pune jurisdikcije – pravo i obveza suda	40
3.5. Dvojbe o definiranju »prirode stvari«.....	41
3.6. Obilježja spora pune jurisdikcije i proširenje primjene.....	41
3.7. Dvojbe u primjeni zakonskih odredbi	42
3.8. Bitne razlike spora pune jurisdikcije u odnosu na spor o zakonitosti.....	44
4. ZAKLJUČAK	46

prof. dr. sc. Petar Bačić,
izvanredni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu

**EUROPSKI SUDOVI U ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA
– Aktualnosti**

1. UVOD	50
2. ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA U EUROPI	52
2.1. Vijeće Europe	52
2.2. Europska unija	53
2.3. Sustavi europskih nacionalnih država	53
3. EUROPSKI SUD PRAVDE U ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA NA RAZINI EUROPSKE UNIJE	55
4. KRONOLOGIJA PRISTUPANJA EUROPSKE UNIJE KONVENCIJI O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA <i>IN BREVIS</i>	57
4.1. Vijeće Europe i Konvencija o zaštiti ljudskih prava – pravna osnova za pristupanje Unije Konvenciji	59
4.2. Povelja EU o temeljnim pravima i Ugovor iz Lisabona	60
4.3. Pregovori.....	62
4.4. Konačni rezultat procesa	62
5. ZAKLJUČAK	63

izv. prof. dr. sc. Marko Šikić,
predstojnik Katedre za upravno pravo, Pravni fakultet
Sveučilišta u Zagrebu

**OBVEZA DONOŠENJA RJEŠENJA U UPRAVNOM POSTUPKU
(S posebnim osvrtom na porezni postupak)**

1. UVODNE NAPOMENE	69
2. OBVEZA DONOŠENJA RJEŠENJA U OPĆEM UPRAVNOM POSTUPKU	71
3. OBVEZA DONOŠENJA RJEŠENJA U POREZNOM POSTUPKU	75
4. PISANI OBLIK POREZNOG AKTA	75
4.1. Iznimka od obveza donošenja poreznog rješenja.....	76
4.2. Sadržaj pisanog poreznog rješenja	76
4.3. Donošenje privremenog poreznog rješenja.....	77

4.4. Obračunske prijave.....	77
4.5. Upravni ugovor ili nagodba.....	78
5. OBVEZA DONOŠENJA RJEŠENJA U POSTUPCIMA U POVODU ZAHTJEVA ZA POVRET POREZA NA DODANU VRIJEDNOST TUZEMNIM POREZNIM OBVEZNICIMA	78
5.1. Odredbe Zakona o porezu na dodanu vrijednost	78
5.2. Odredbe Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost.....	79
5.3. Obveza donošenja rješenja o povratu PDV-a.....	80
5.4. Obveza donošenja pisanog rješenja.....	84
5.4.1. Načelo zaštite stečenih prava	85
5.4.2. Načelo pravne sigurnosti	86
5.4.3. Načelo postupanja u dobroj vjeri	87
6. ZAKLJUČAK	88

Lidija Rostaš-Beroš, dipl. iur.,
sutkinja Visokog upravnog suda Republike Hrvatske

FINANCIRANJE DECENTRALIZIRANIH FUNKCIJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

1. UVODNE NAPOMENE	93
2. MINIMALNI FINANCIJSKI STANDARDI	94
3. ZAKON O FINANCIRANJU JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	95
3.1. Raspodjela prihoda od poreza na dohodak	96
4. UREDBA O NAČINU IZRaćUNA IZNOSA POMOĆI IZRAVNANJA	99
5. POVRET VIŠKA SREDSTAVA	100
6. UMJESTO ZAKLJUČKA	102

mr. sc. Mirjana Juričić,
sutkinja Visokog upravnog suda Republike Hrvatske

UPRAVNOSUDSKA OCJENA ZAKONITOSTI EX OFFO

1. UVODNE NAPOMENE	105
---------------------------------	------------

SADRŽAJ

2. RAZVOJNE FAZE I SADRŽAJ UPRAVNOG SUDOVANJA	106
2.1. Određenje općeg akta	107
2.2. Nadležnost i ovlasti Visokog upravnog suda	108
3. OCJENA ZAKONITOSTI OPĆEG AKTA U KONKRETNOM SLUČAJU	109
3.1. Mjerodavni propisi	110
3.1.1. Odredbe ZUS-a	110
3.1.2. Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji.....	111
3.1.3. Odredbe Ustava RH i Odluke HRT-a.....	111
3.2. Presuda Visokog upravnog suda	112
3.3. Suprotno mišljenje	113
4. ŠIRE ZNAČENJE KONKRETNOG SLUČAJA	114
5. ZAKLJUČNE NAPOMENE	115

Senka Orlić Zaninović,

sutkinja Visokog upravnog suda Republike Hrvatske

**PRIMJENA ZAKONA O NAKNADI
ZA IMOVINU ODUZETU ZA VRIJEME JUGOSLAVENSKE
KOMUNISTIČKE VLADAVINE U UPRAVNOJ
I UPRAVNOSUDSKOJ PRAKSI**

1. UVODNO	119
2. UKRATKO O POSTUPKU	121
3. UJEDNAČENA SUDSKA PRAKSA – NEKI PRAVNI STANDARDI	124
4. NEUJEDNAČENA SUDSKA PRAKSA – PRAVNA NESIGURNOST	127
4.1. Članak 17. Zakona o naknadi	127
4.1.1. Ne vraća se neizgrađeno zemljište ako je dio prostorne cjelovitosti parka.....	129
4.1.2. Zemljište se vraća jer nije <u>izgrađeno</u> u skladu s namjenom za koju je deposedirano	132
4.1.3. Ne vraća se djelomično izgrađena parcela	134

4.1.4.	Vraća se zemljište jer u sadašnjem prostornom planu nije dio parka; nije od značaja što je za cijelu česticu izdana građevinska dozvola.....	134
4.1.5.	Ne vraća se zemljište kad je djelomično izgrađeno, a ostalo ima namjenu u skladu s prostornim planom	135
4.1.6.	Ne vraća se zemljište na kojem je park i rezidencijalni objekt – kulturno dobro.....	136
4.1.7.	Što je sve potrebno ocijeniti da bi se zemljište smatralo pripremljenim za izgradnju?!	136
4.1.7.1.	Rješenje Ministarstva pravosuđa	139
4.1.7.2.	Još razrađeniji kriteriji	139
4.1.8.	Ne vraća se čestica koja je pripojena, iako nije cijela »privredna svrsi«	141
4.1.9.	Vraća se zemljište ako nije izgrađeno ono što je bilo predviđeno planom	141
4.1.10.	Ne vraća se zemljište ako se radi o prostornoj cjelovitosti i naknadno je uređeno u skladu s namjenom iz prostornog plana	143
4.1.11.	Ne vraća se zelena površina u funkciji objekta	145
4.1.12.	Odredba članka 49. Zakona o naknadi.....	145
4.2.	Sudska praksa o članku 77. u vezi s člankom 17. Zakona o naknadi .	146
4.2.1.	Iz novijih presuda	149
4.2.1.1.	Je li Republika Hrvatska obveznik vraćanja (plaćanja) iznosa koji je isplatila općina/grad?	149
4.2.1.2.	Primjenjuje li se Zakon na slučajeve dobrovoljne predaje zemljišta?	149
4.2.1.3.	Republika Hrvatska ima pravo steći i onu imovinu na koju se odnosi međudržavni sporazum.....	151
4.2.1.4.	Ne vraća se, niti se daje u vlasništvo zemljište koje je sastavni i nužan dio životnog okoliša stanovnika, iako nije izgrađeno	153
4.3.	Dopunsko rješenje i »pravo prirastanja«.....	154
4.3.1.	Stranka nema pravo da joj se dopunskim rješenjem utvrdi naknada ako na prethodno rješenje o svojem zahtjevu nije ulagala pravni lijek	155
4.3.2.	Stranka ima pravo da joj se dopunskim rješenjem utvrdi naknada neovisno o tome je li na prethodno rješenje o svojem zahtjevu ulagala pravni lijek	155

4.3.3. Za donošenje dopunskog rješenja pravno je odlučno samo to da prvostupansko upravno tijelo dispozitivom prijašnjeg rješenja nije odlučilo o predmetu zahtjeva u cijelosti.....	157
4.4. Primjena članka 3. Zakona o naknadi	158
4.4.1. Ključno je da je pravo vlasništva na imovini prestalo, a ne da je imovina samo faktično oduzeta.....	159
4.4.2. Naknada se određuje za imovinu oduzetu na temelju akta o oduzimanju, sa ili bez pravne osnove ili propisa te imovinu oduzetu <i>ex lege</i> samim zakonom	160
4.4.3. Ovlaštenik nema pravo potraživati naknada za nekretninu koja je oduzeta bez akta ili na temelju nekog akta koji je u međuvremenu zagubljen.....	160
4.4.4. Faktično oduzimanje, bez osnove iz čl. 2. i 3. Zakona o naknadi, ne uređuje taj zakon	161
4.4.5. Za utvrđenje prava na naknadu odlučna je nacionalizacija, a ne i deposedacija	162
4.4.6. Ako nema odluke o oduzimanju za rješavanje imovinskopravnih odnosa za oduzeto zemljište, nadležan je redoviti sud.....	162
4.4.7. Odluka iz postupka osnivanja zemljišnih knjiga ne može se smatrati aktom o oduzimanju	163
4.5. Članak 4. Zakona o naknadi.....	165
4.5.1. U praksi se postavilo pitanje je li mišljenje DORH-a obvezujuće, odnosno može li se u upravnom postupku utvrđivati drukčije	166
4.5.1.1. Pribavljanje mišljenja je zakonski uvjet za donošenje rješenja	166
4.5.1.2. Tijelo ne može samo utvrđivati predstavlja li konkretna kaznena osuđujuća presuda posljedicu zloupotrebe prava	166
4.5.2. Treba li utvrđivati uvjete iz članka 17. Zakona, ako je imovina konfiscirana?.....	168
4.5.3. Što učiniti ako su u spisu dva različita mišljenja DORH-a.....	169
4.5.4. Ima li pravo na naknadu osoba koja ne raspolaze presudom, niti se ona može pronaći.....	169
5. ZAKLJUČNO	170

Silvio Čović, dipl. iur.,
sudac i predsjednik Upravnog suda u Splitu

**KONCESIJE NA POMORSKOM DOBRU – PRIMJENA
U PRAKSI I NEKE DVOJBE**

1. UVOD	175
1.1. Načelno	175
1.2. O pojmovima dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i javno dobro.....	178
1.2.1. Dobra od interesa za Republiku Hrvatsku	178
1.2.2. Javna dobra	179
1.3. Posebno o općem dobru	180
1.4. Ciljevi istraživanja.....	182
1.5. Znanstvena opravdanost rada	183
2. PRAVNA STEČEVINA EUROPSKE UNIJE (EU) – O KONCESIJAMA NA POMORSKOM DOBRU	183
2.1. Općenito	183
2.2. Pravna stečevina EU do 17. travnja 2014.	184
2.3. Posebno o Direktivi Europskog parlamenta i Vijeća 2014/23/ EU o dodjeli ugovora o koncesiji	186
2.3.1. Uvodno o pravnom okviru	186
2.3.2. Načelne odredbe Direktive	186
2.3.3. Predmet primjene, opća načela i definicije pojma koncesija	189
2.3.4. Postupovni aspekti Direktive	190
3. PRAVNO UREĐENJE NEKIH U PRAKSI SPORNIH ASPEKATA KONCESIJA NA POMORSKOM DOBRU U REPUBLICI HRVATSKOJ	190
3.1. Normativni okvir.....	190
3.2. Pomorsko dobro kao opće dobro i njegova upotreba	192
3.2.1. Obilježja pomorskog dobra kao općeg dobra	192
3.2.2. Upotreba pomorskog dobra	193
3.3. Koncesija i koncesijsko odobrenje – osnovne sličnosti i razlike prema ZPDML-u	194
3.4. Ovlašteni davatelji koncesija.....	196
3.5. Odlučivanje o davanju koncesije na pomorskom dobru prema ZPDML-u	197
3.6. Oduzimanje i prestanak koncesije po odredbama ZPDML-a	198

3.6.1.	Oduzimanje koncesije	198
3.6.2.	Prestanak koncesije	199
3.7.	Neki aspekti pravne zaštite koji su se pokazali spornim u praksi u postupcima donošenja odluka o davanju koncesije.....	199
3.7.1.	»Redovita« pravna zaštita	199
3.7.2.	Ponavljanje (obnova) postupka davanja koncesije na pomorskom dobru.....	201
3.8.	Nadzor glede upotrebe i korištenja pomorskog dobra prema ZPDML-u	201
4.	KONCESIJE NA POMORSKOM DOBRU U UPRAVNOPRAVNOJ PRAKSI	202
4.1.	Uvodno.....	202
4.2.	Službene statistike.....	203
4.2.1.	Postupanje upravnih tijela	203
4.2.2.	Postupanje prvostupanjskih upravnih sudova i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske (Visoki upravni sud)	205
4.3.	Primjena u sudskoj praksi i neke dvojbe proizašle iz odluka upravnih sudova	214
4.3.1.	Praksa Visokog upravnog suda Republike Hrvatske (VUSRH)	214
4.3.2.	Analiza odluka Upravnog suda u Splitu.....	221
4.3.3.	Analiza odluka Upravnog suda u Rijeci	227
4.3.4.	Ustavni sud o pravima na pomorskom dobru	236
5.	ZAKLJUČNA RAZMATRANJA	236

Antun Žagar, dipl. iur.,
sudac Upravnog suda u Rijeci

**UPRAVNOSUDSKA ZAŠTITA OD POSTUPANJA U VODNOM
I KOMUNALNOM GOSPODARSTVU KROZ DJELATNOST
OBRANE OD POPLAVA**

1.	UVODNO O OBRANI OD POPLAVA	243
2.	DJELATNOST OBRANE OD POPLAVA	245
2.1.	Upravljanje rizicima	246
2.2.	Uređenje i radovi održavanja voda.....	246
2.3.	Državni plan obrane od poplava	247

2.4. Djelokrug Hrvatskih voda	248
3. PRETPOSTAVKE ZA OSTVARENJE ZAŠTITE OD POSTUPANJA U DJELATNOSTI OBRANE OD POPLAVA	248
4. POSTUPAK OSTVARIVANJA ZAŠTITE	251
5. UMJESTO ZAKLJUČKA	252

PRIOPĆENJA

Franciska Dominković,
sudska savjetnica, Visoki upravni sud Republike Hrvatske

ZAKONSKO UREĐENJE POREZNOG NADZORA

1. NORMATIVNI OKVIR POREZNOG NADZORA	257
2. NAČELA U POREZNOM NADZORU	258
2.1. Načelo zabrane povratne primjene propisa	258
2.2. Načelo zakonitosti	258
2.3. Načelo utvrđivanja materijalne istine	258
2.4. Načelo pomoći sudionicima	258
2.5. Načelo službene uporabe jezika i pisma.....	259
2.6. Načelo prava na očitovanje poreznog obveznika	259
2.7. Načelo čuvanja porezne tajne	259
2.8. Načelo postupanja u dobroj vjeri	260
2.9. Načelo gospodarskog pristupa	260
2.10. Načelo sprječavanja zlouporabe pravne forme	260
2.11. Načelo razmjernosti u zaštiti prava stranaka i javnog interesa	261
2.12. Načelo samostalnosti i slobodne ocjene dokaza	261
2.13. Načelo učinkovitosti i ekonomičnosti	261
2.14. Načelo pristupa podacima i zaštite podataka	261
2.15. Pravo stranke na pravni lijek	262
2.16. Načelo zaštite stečenih prava stranaka	262
3. OSOBE OVLAŠTENE ZA OBAVLJANJE POREZNOG NADZORA	262

4. DOPUSTIVOST I PREDMET POREZNOG NADZORA	264
5. NAČELO ODABIRA POREZNIH OBVEZNIKA ZA POREZNI NADZOR	265
6. OBAVIJEST O POREZNOM NADZORU	266
7. TIJEK I TRAJANJE POREZNOG NADZORA	267
8. UTVRĐIVANJE ČINJENICA U POREZNOM NADZORU	269
8.1. Davanje obavijesti	269
8.2. Vještačenje.....	270
8.3. Predočenje isprava	270
8.4. Očevid	270
9. OBVEZA SUDJELOVANJA POREZNOG OBVEZNIKA U PROVEDBI POREZNOG NADZORA	271
9.1. Porezni obveznik i osobe ovlaštene na zastupanje i pomaganje.....	271
9.2. Zastupnik po službenoj dužnosti.....	272
9.3. Imenovanje osobe za davanje obavijesti.....	273
9.3.1. Uskrata obavijesti	273
10. MJERE OSIGURANJA	274
11. PRAVO POREZNOG OBVEZNIKA NA OBAVIJEST O ISHODU POREZNOG NADZORA	275
12. POREZNA NAGODBA	275
13. ZAPISNIK O POREZNOM NADZORU	277
14. POREZNO RJEŠENJE	278

Marina Zagorec,

viša upravnosudska savjetnica na Visokom upravnom sudu
Republike Hrvatske

**NEKA AKTUALNA PITANJA U SVEZI S PRIMJENOM
ZAKONA O POREZU NA PROMET NEKRETNINA
S osvrtom na sudsku praksu**

1. UVOD	283
2. ZAKONSKI OKVIR	284
3. ODREDBE ZAKONA O POREZU NA PROMET NEKRETNINA	285
3.1. Temeljne odredbe	285

3.2.	Predmet oporezivanja	286
3.3.	Porezni obveznik	286
3.4.	Porezna oslobođenja.....	286
3.4.1.	Opća oslobođenja	286
3.4.2.	Porezna oslobođenja za kupnju prve nekretnine kojom građanin rješava vlastito stambeno pitanje	287
3.4.3.	Porezna oslobođenja pri unosu nekretnina u trgovačko društvo	287
3.4.4.	Porezna oslobođenja pri nasljeđivanju, darovanju i drugom stjecanju nekretnina bez naknade	288
3.5.	Nastanak porezne obveze.....	288
4.	SUDSKA PRAKSA VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE	288
4.1.	Upravnosudska praksa uz odredbu članka 4. Zakona o porezu na promet nekretnina.....	288
4.1.1.	Ugovor o darovanju – naknadno uknjižbeno očitovanje zemljишnoknjižnog vlasnika.....	288
4.1.2.	Oprema i uređaj groba izgrađeni na grobnom mjestu smatraju se nekretninom	289
4.1.3.	Tužitelj je nekretninu stekao na temelju pravomoćne sudske odluke konstitutivnog karaktera	290
4.1.4.	Ortački ugovor – tužba se uvažava	290
4.2.	Upravnosudska praksa uz odredbu članka 11. Zakona o porezu na promet nekretnina.....	291
4.2.1.	Hrvatske autoceste ne ulaze u krug osoba iz članka 11. stavak 1. točka 1. Zakona o porezu na promet nekretnina koje bi bile oslobođene od plaćanja poreza na promet nekretnina	291
4.2.2.	Porez ne plaćaju osoba koje nekretninu stječu u postupku vraćanja oduzete imovine i komasacije nekretnina	292
4.2.3.	Porez na promet nekretnina u svezi sa Zakonom o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo.....	292
4.2.4.	Rješenjem u pojedinom ispravnom postupku ispravljeno je z. k. stanje tako da je brisano društveno vlasništvo i uknjiženo pravo vlasništvo u korist tužitelja	293
4.2.5.	Davatelj uzdržavanja nije u odnosu na primateljicu uzdržavanja nasljednik prvog nasljednog reda.....	293
4.2.6.	Porez na promet nekretnina plaća se iznad iznosa koji predstavlja vrijednost suvlasničkog dijela	294

4.2.7.	Oslobodenje od plaćanja poreza na promet nekretnine u slučaju kupnje apartmana.....	294
4.2.8.	Dio stana u kojem se nalazi poslovni prostor ima drugu namjenu	295
4.2.9.	Otuđenje prije roka – podjela bračne stečevine.....	295
4.2.10.	Oslobodenje samo za kupnju, a ne i za ostale načine stjecanja	296
4.2.11.	Plaćen porez na promet nekretnina kojeg je prije bio oslobođen – nema pravo na ponovno oslobođenje.....	297
4.2.12.	Uvjet – prebivalište	297
4.3.	Pravnosudska praksa uz odredbu članka 12. Zakona o porezu na promet nekretnina.....	298
4.3.1.	Povećanje temeljnog kapitala unosom nekretnine – porez na promet nekretnina.....	298
4.4.	Upravnosudska praksa uz odredbu članka 13. Zakona o porezu na promet nekretnina Porezno oslobođenje – gospodarska zajednica	298
4.4.1.	Podjela bračne stečevine	298
4.4.2.	Postojanje gospodarske zajednice	299
4.5.	Upravnosudska praksa uz odredbu članka 14. Zakona o porezu na promet nekretnina.....	299
4.5.1.	Porezna obveza nastaje danom potpisa ugovora bez obzir na to što su potpisi ovjereni kod javnog bilježnika kasnije	299
5.	UMJESTO ZAKLJUČKA	300